

[Lis Starcke]

sel har givet anledning til. Jeg synes, der er grund til at takke venstresocialisterne, også for det grundige forarbejde, de har gjort, og fordi de i god tid forud for debatten har delagtiggjort ordførerne i de konklusioner, de er nået til. Det ville være rart, om jeg havde kunnet sige det samme om den mørkegrønne betænkning om indvandrerlovgivningen.

Der er også grund til at takke en del engagerede journalister, der gennem interviewer eller personlige studier har været i stand til at belyse problemerne, både set fra fremmedarbejdernes og det danske samfunds synspunkt. Bl. a. derigennem har offentligheden i uddrag stiftet bekendtskab med en rapport om hele fremmedarbejderproblematikken, som magister Chr. Horst for nylig vandt guldmedalje for ved Københavns universitet.

Han ser ikke problemet alene som Danmarks problem, men som hele Vesteuropas. Og mærkeligt er det jo også, hvor ens tingene har udviklet sig i de forskellige vesteuropæiske lande på dette område. En del af Vesteuropas arbejdsmarkedspolitik kalder Horst det og siger, at Vesteuropa dermed har ansvaret for de 15 mill. mennesker, der er indvandret, og at man for at tage det ansvar op er nødt til at udvikle en samlet officiel fremmedarbejderpolitik til afløsning af de lapperier og de småting, de nødtørftige løsninger, der er lavet de sidste 15 år.

Jeg synes, han har ret, når han siger, at det ikke er nok at skride ind, når samarbejdet går skævt, eller når nogle gør sig negativt bemærket, men at det danske samfund har ansvaret for en hel del vigtige forhold, bl. a. de sociale og de skole- og uddannelsesmæssige forhold.

Når fremmedarbejderne har været her længe og har lagt en stor del af deres produktionsliv her, så har vi ikke lov til længere at betragte dem som turister. De skal have sikkerhed i samfundet, og fra et etisk synspunkt er vi nødt til at vurdere deres samlede situation som familie og som mennesker, som har bosat sig her, og som vi var særdeles glade for at få til landet, da vi manglede arbejdskraft i 1960'erne.

Jeg bruger udtrykket »fremmedarbejdere«. Jeg ved godt, at man har sagt, at det lyder diskriminerende, og at man skulle sige »gæstearbejdere«. Det synes jeg da næsten er mere diskriminerende, så er det, som om de kun skal være her kort tid, og så kan de bare

rejse tilbage igen. »Indvandrere« kunne vi måske også kalde dem, men det er jo det, som man tit kalder dem, som ikke er kommet specielt for at arbejde, men som bosætter sig, måske fordi de har familie i det pågældende land. Det er altså lidt vanskeligt at finde det rette ord, men jeg vil bruge udtrykket »fremmedarbejder«, uden at der ligger noget forkert eller noget diskriminerende i det.

Efter retsforbundets mening har fremmedarbejderne krav på en retfærdig, en retsindig behandling, og hvis de nuværende love ikke giver grundlag for det, så er det vor opgave som politikere at lave lovene om eller at komme med ny lovgivning.

Så har jeg her i mit manuskript skrevet, at jeg ville citere statsministeren. Det har statsministeren egentlig gjort selv, men ordene kan såmænd godt gentages, så det vil jeg gøre:

»Regeringen vil foretage en samlet overvejelse af gæstearbejdernes rettigheder og pligter og de problemer af social, arbejdsmæssig og anden art, der er knyttet til situationen som gæstearbejder.«

Den sidste sætning var:

»I overvejelserne indgår muligheden for at give gæstearbejdere med længere tids ophold kommunal stemmeret.«

Dette mener vi i retsforbundet vil være rigtigt.

Der skulle jo gerne komme en del ideer og forslag til regeringens samlede overvejelser ud af denne drøftelse hellere end beskyldninger for dette eller hint, som er grebet forkert an.

I en pressemeddelelse fra Indvandrerne Fællesråd den 9. november ser vi en spontan glæde over, at der nu skal ske noget, der kan lette indvandrerne tilværelse her i landet. Man udtrykker i pressemeddelelsen ønsket og håbet om hurtig handling, og at problemerne må kunne blive løst på en fornuftig og konstruktiv måde, ligesom Fællesrådet erklærer sig rede til at komme til regeringen med et samlet forslag. Det tilbud mener jeg regeringen bør tage imod. Mange misforståelser og fejlgreb kunne være undgået, hvis parterne gensidigt havde vidst mere om hinanden.

Det er forståeligt, at forskellige problemer især har tårnet sig op i de kommuner, hvor kontingentet af fremmedarbejdere og frem-